

STAMBOOM VAN WIM SPAPENS			
Geboren:	Namen:	Gestorven:	Getrouwd met:
ca. 1440	Claes Spapen		
ca. 1460-1470	Cornelis Claes Spapen		
	Wouter Cornelis Spapen	Vóór 1567	Lijsbeth Verschueren
	Cornelis Wouter Spapen	Vóór 1/3/1572	Willemken Daniëls
	Wouter Cornelis Spapen	Vóór 1593	Layreijksen Spijckers
	Cornelis Wouter Spapen	Vóór 15/10/1664	Lysken Eelkens
gedoopt 1/4/1633	Peter Cornelis Spapen	Vóór 1697	Maeijken Clabberts
„ 25/10/1659	Cornelis Peter Spapen	Begr. 20/4/1720	Maria van Asperen
ca. 1692	Peter Cornelis Spapen		Jenneke van de Morsellaer
*31/1/1721	Cornelis Spapen	ca. 20/2/1799	Johanna van den Boer
*30/5/1757	Arnoldus Spapen	26/4/1829	Maria Melis
*28/8/1803	Peter Spapens	25/8/1879	Johanna van Gorp
*13/5/1824	Jan Baptist Spapens	11/5/1904	Joanna Vekemans
*2/12/1861	Peter Spapens	1/1/1943	Arnolda Reijnen +1899 Martina Seebregts
*8/9/1901	Johannes Baptist Spapens	26/11/1982	Elisabeth van der List
*8/5/1936	Wilhelmus Maria Martinus Spapens		Elly Maria de Caluwé
*14/8/1966	Jean-Christophe Spapens		Dorte Jensen
*17/1/1993	Oliver Spapens		
*3/9/2010	Oscar Spapens		

“Armoede loopt als een rode draad door deze genealogie.”

Dat schrijft J. van Gils uit Hilvarenbeek in zijn *GENEALOGIE VAN DE FAMILIE SPAPENS, 1440-1866*¹ uit 1993. Aan de hand van dit dossier heb ik de hierboven afgedrukte stamboom opgesteld en hieronder, als ‘krenten uit de pap’, enkele gegevens vermeld over mijn voorouders. Ik begin bij mijn eigen vader, geboren 8 september 1901 en duik dan verder het verleden in tot 1440. Mijn kinderen (Mireille, 7 aug. 1964, Jean-Christophe, 14 aug. 1966, en de tweeling Philippe en Maurice, 31 maart 1968) hebben mijn vader nog gekend. In de *Genealogie* wordt vermeld dat hij “schoensnijder” was en 7 november 1924 naar Zundert is vertrokken: hij ging als douanebeambte werken aan de grens in Wernhout. Dat hij als schoenmaker is begonnen, wist ik niet, maar ik herinner me wel dat hij een verzameling schoenmakersgereedschap had, met behulp waarvan hij alle schoenreparaties binnen ons gezin verrichtte. Daarbij gebruikte hij technische termen als ‘conterfoor’, verbastering van het Franse contrefort, dat hielversteviging betekent. In Zundert ontmoette hij onze toekomstige moeder, Lies van der List, dochter van meesterslager Toon van der List, met wie hij 7 oktober 1926 trouwde. Mijn grootvader Peter Spapens (*12 december 1861), overgrootvader van mijn kinderen, is na het overlijden in 1899 van zijn eerste vrouw, Arnolda Reijnen, in 1900 hertrouwd met de mooie Martina Seebregts (uiterst rechts op een foto uit ca. 1915). Hun eerste kind, Johannes Baptist, vierde van links, zou mijn vader worden.

¹ Getypt dossier van 64 pagina's in A4-formaat, blz. 41

Foto uit ca. 1915

Peter Spapens was metselaar, maar in feite aannemer want hij heeft grote huizen gebouwd langs de weg van Tilburg naar Goirle: als ik daar met mijn vader wandelde, wees hij mij op huizen die de opdrachtgevers niet betaald hadden, waardoor mijn grootvader failliet ging. Toen mijn grootmoeder vroeg hoe ze nu voortaan de rekeningen moesten betalen, zou hij geantwoord hebben: “mee peeschijven.” Mijn vader had ook een collectie metselaarsgereedschap, waarmee ik als kind met modder ‘metselde’. Hij vertelde wel eens dat een linkshandige metselaar in zijn tijd één cent per uur meer verdiende dan een rechtshandige: hij kon namelijk toewerken naar zijn rechtshandige collega. Mijn overgrootvader Jan Baptist Spapens (*13 mei 1824) was óók metselaar van beroep. Toen zijn vrouw stierf in 1887 was hun huis 1200 gulden waard. In 1902 bracht het 1750 gulden op. Tegenwoordig ‘doet’ zo’n huis vele tienduizenden euro’s. Mijn overgrootvader staat afgebeeld op een grote foto uit 1872, gemaakt ter gelegenheid van de gouden bruiloft van mijn over-, overgrootouders Spapens: hij zit op de voorste rij met zijn handen op zijn knieën. Achter hem staat zijn vrouw, mijn over-, overgrootmoeder.

Naast hem zit het ‘gouden’ bruidspaar Spapens-Van Gorp. Peter Spapens (*28 augustus 1803), “linnenwever, later metselaar”², was 26 augustus 1822 getrouwd met Johanna van Gorp, dochter van een linnenkoopman. De jongen helemaal rechts op de foto zou mijn grootvader worden.

Foto uit 1872

De broer van Johanna van Gorp was burgemeester van Goirle en “daarom bouwde Peter Spapens in 1866 de openbare school aan de Schoolstraat te Goirle, wat veel beroering wekte, want hij was niet de laagste inschrijver.”³ Het echtpaar, dat ook een eigen huis had, regelde de nalatenschap, die na hun dood een waarde bleek te hebben van 1579 gulden, in een testament. Mijn over-, over-, overgrootvader heette Arnoldus Spapen zonder s (*13 mei 1757) en was herbergier in Oirschot. Zijn vader, Cornelis Spapen (*31 januari 1721), was smid en trouwde 20 december 1751 met Johanna van den Boer: de bruid verscheen “met haer dogter waer van sij onlangs voor bande des houwelijcks in de kraem was bevallen, in haer regter arm tusschen beijde houdende en waervan de bruijdegom bekende vader te wesen.”⁴ Hij was de oudste zoon van Peter Cornelis Spapen (*ca. 1692), “vice-president van de Oirschotse schepensbank, koopman, bakker en winkelier”⁵, in 1717 getrouwd met Jenneke van de Morsellaer. Jenneke had ook een bewogen geschiedenis achter de rug: in 1718 verklaarde Agnees, een vroedvrouw in Oirschot, “enige jaren geleden ontboden te wesen ten huize van Maria weduwe Ruth van Collenburgh daar in een camerken in barensnood lag Jenneke van de Morsellaer dochter van Marie voornoemd. Die zei: Agnees gij moet swijgen op den eedt en seggen het tegen niemandt.” Het kind, een jongetje, werd geboren, maar een ander dreigde uit te komen en de vroedvrouw werd gevraagd een briefje te schrijven voor de ‘drossaert’, inhoudende dat zij bij de bevalling had geholpen. Agnees weigerde: “neen, dat sal ik niet geven, sou ik dat doen en brengen bij den heere drossaert, dat sou mijn schoon staen, gij weet dat ik tegens den drossaert op u verzoek gelogent hebbe en sal ik daer na een briefje van geven, ik sal soo geck niet wesen.” Eind goed, al goed: de biologische vader betaalde “tot onderhoud van ’t kint” en Peter en Jenneke zouden de jongen opvoeden en zorgen dat hij “een eerlijk hantwerck” leerde.⁶ De vader van Peter Cornelis Spapen had als voornamen Cornelis Peter. Hij moet omstreeks 25 oktober 1659 geboren zijn, want dat is de dag waarop hij gedoopt werd. Van beroep: zoals zijn vader,

² *Genealogie*, blz. I

³ *Genealogie*, blz. I

⁴ *Genealogie*, blz. 56

⁵ *Genealogie*, blz. 55

⁶ *Genealogie*, blz. 55

“raijmaker”⁷, getrouwd met Maria van Asperen. Het echtpaar kreeg drie kinderen, onder anderen de hiervoor besproken Peter. Cornelis Peter wordt als “oudt borgemeester ende gewesene ontfanger der verpondinge” van Oirschot genoemd in een verklaring uit 1698 over een brand, die zijn huis verwoest heeft: “sijn woonhuijs, stallinge ende andere dependentiën ende allen sijne meubelen, huijsraet ende alles watter in was (...) tot den gronde toe affgebrant ende tenemael verdestrueert sijn (...).”⁸ Ook van zijn voorganger, Peter Spapen, is niet de geboortedatum maar wel de doopdatum bekend: 1 april 1633. Hij was ‘raijmaker’ en eigenaar van een huis en grond, o.a. aan de Lijckstraet in Oirschot. Zijn vader was Cornelis Wouter Cornelis Spapen, in 1614 getrouwd met Lysken Eelkens. Zij hadden “land in de Korvelsche en Broekhovensche akkers.”⁹ Van zijn ouders had hij “huijs, schuer, torffschop metten gronde ter plaetschen geheijten Oerle” geërfd. Zij kregen acht kinderen en stierven vóór 15 oktober 1664. Hun geboortedatum is niet bekend. Dat is ook het geval met Wouter Cornelis Spapen, gehuwd met Laureijsken Spijckers, naam die ontleend was aan de hoeve ‘op ten Spiker’¹⁰ te Tilburg. Wouter overleed vóór 1593, Laureijsken vóór 10 januari 1618. De vader van Wouter Cornelis heette weer Cornelis Wouter Cornelis, was getrouwd met Willemken Wouter Jan Daniëls en stierf vóór 1 maart 1572. Willemken erfde van haar vader “de helft van een perceel beemden in de Blootvelden te Tilburg en het vruchtgebruik van een akker in de Korvelse akkers.”¹¹ Uit het voorafgaande blijkt dat onze voorouders in ieder geval eigenaar waren van onroerende goederen: huis, grond en dergelijke. Dat geldt ook voor Wouter Cornelis Spapen, vóór 1520 getrouwd met Lijsbeth Verschueren, gestorven vóór 1567. Wouter Cornelis had met zijn broer Jan “ghesamen een stuck lants”¹² geërfd van hun vader Cornelis Claes Spapen, geboren tussen 1460 en 1470. Van diens vader Claes wordt slechts vermeld dat hij geboren is rond 1440 en tenminste twee zonen had, Peter en de juist genoemde Cornelis.¹³

Twee dingen vallen op in deze genealogie: tussen de verschillende takken van deze stamboom moeten familierelaties bestaan hebben, want dezelfde voornamen komen vaak voor: Adriaan (zoals mijn oudste broer), Peter (zoals mijn oom Pietje, peetoom van mijn broer Piet), Hans (zoals mijn neef uit Wassenaar en een goede kennis, geen directe familie, ir. Hans Spapens uit Etten-Leur) enz. Wat ook opvalt is het feit dat als beroep van de meesten van onze voorvaderen ambachten worden genoemd als linnenwever, metselaar, houtzager, landbouwer, droogscheerder, dagloner en dergelijke. Er zat ook (in een andere tak natuurlijk!) een “schuinsmarcheerder” tussen.¹⁴ Mijn grootvader Peter Spapens en mijn vader hebben zich weten te ontworstelen aan de armoede die als een rode draad door deze genealogie loopt.

Terug naar 2013!

Ik ben ook een grootvader Spapens, met zonen en kleinzonen Spapens zodat voortzetting van deze stamboom verzekerd is. Voor geïnteresseerde nakomelingen voeg ik hieronder mijn c.v. toe, gemaakt voor mijn probusclub. Jammer dat mijn voorouders zoiets niet gedaan hebben!

⁷ Rad = wiel: een ra(d)maker maakte wielen voor karren.

⁸ *Genealogie*, blz. 54

⁹ *Genealogie*, blz. 49

¹⁰ *Genealogie*, blz. 48

¹¹ *Genealogie*, blz. 47

¹² *Genealogie*, blz. 46

¹³ *Genealogie*, blz. 1

¹⁴ *Genealogie*, blz. 21

Curriculum Vitae van Wim Spapens

- . geboren 8 mei 1936
- . gymnasium (1954), doctoraal Frans/kunstgeschiedenis Universiteit Nijmegen (1960)
- . getrouwd met Elly de Caluwé (1963), vier kinderen, zeven kleinkinderen
- . zeven keer van baan/bijbaan veranderd: in Breda: Mencia de Mendozalyceum; NHTV: hogeschool voor toerisme; Mariakweekschool: opleiding MULO-leraren Frans; KMA: Franse militaire vaktaal; in Tilburg: Katholieke Leergangen: MO-opleiding leraren Frans; Moller Instituut: lerarenopleiding; ESCAPE: promoten computerprogramma's voor de meeste middelbare-schoolvakken.
- . hobby's indertijd: o.a. promoveren (*Franse militaire terminologie, 1550-1660*), maar toen ik een brief kreeg van de universiteit van Metz (F) dat ik daar 'sans autres formalités' kon promoveren, heb ik dat niet gedaan...
- . hobby's naderhand: o.a. geschiedenis van Breda: *Bredase kerken door de eeuwen heen* (2008); *Bredase architectuur in Europees perspectief* (zie internet: wimspapens.nl): zaten wij in Breda stil toen ze in Milaan (1778) de Scala bouwden? Nee, in die tijd bouwden wij in dezelfde stijl 'De Olyton' in de Boschstraat. Artikelen o.a. *Jean de La Fontaine had geen Grieks in zijn 'pakket'*, *Komt het Frans niet van het Latijn?*
- . was een verdienstelijk lange-afstandloper (1969-2005): Breda-Tilburg 1 uur, 15 minuten, 10 seconden en dergelijke. Gehandicapt sinds heupbreuk in december 2005. Helaas geldt ook voor mij dat succes in het verleden behaald geen garantie is voor de toekomst.
- . lid van probusclub 'De Molenley' sinds 2002; 2008 programmacommissaris; 2009 voorzitter; jaarlijkse lezing o.a. *Nederland als bezettende mogendheid, Hitler en de schone kunsten, De islam in de moderne literatuur, Bootvluchtelingen, Van Goghs 'dubbele bodems', De zuidelijkste Nederlanden, Over kunst.*

Wim Spapens
27 februari 2013

